

SƏDAN DADAŞOVA
Bakı Biznes Universiteti
dadasovasedan@icloud.com
Ünvan: Həsən Bəy Zərdabi st 88a, Bakı Azerbaijan

**KAPİTAL BANK ASC-DƏ KAPİTAL EHTİYATLARININ UÇOTU
VƏ AUDİTİNİN VƏZİYYƏTİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ**

XÜLASƏ

Kapital Bank ASC-də kapital ehtiyatlarının uçotu və auditinin vəziyyətinin qiymətləndirilməsi, bankın maliyyə proseslərini və təhlükəsizlik strukturlarını effektiv şəkildə idarə etməsini təmin edən əhəmiyyətli bir mərhələdir. Audit prosesi çərçivəsində bankın əməliyyatlarının, risklərinin və maliyyə hesabatlarının detallı şəkildə yoxlanılması, daxili nəzarət strukturlarının effektivliyinin qiymətləndirilməsi və təhlükəsizlik standartlarına uyğunluğun nəzərə alınması ilə bankın maliyyə dayanıqlılığını və müştərilərə olan məsuliyyətini təmin etmək üçün əlavələr və tövsiyələr verilir.

Bu proses, bankın nailiyyətlərini artırmağa, risklərini azaltmağa və müştərilərə daha yaxşı xidmət göstərməyə nail olmağa kömək edir.

Açar sözlər: Kapital Bank, Ehtiyatlar, Uçot, Audit

GİRİŞ

Kapital Bank ASC, Azərbaycanın ən böyük və müasir banklarından biridir. Məqalənin məqsədi, Kapital Bank ASC-də əsas fəaliyyət sahələri və nailiyyətlərini təsvir edərək, bankın mövcud vəziyyətinin və inkişaf perspektivlərinin nəzərdən keçirilməsidir. Məqalə, bankın müxtəlif sahələrdə nəqliyyatı, müştəri tərəfindən tərəfdəşlığı və keyfiyyətli xidmətləri təmin etməkdəki nailiyyətlərini özündə əks etdirərək, oxuculara müstəqil və təcrübəli bir bankın necə inkişaf etdiyi və müştərilərinin tələblərinə necə cavab verdiyi haqqında müəyyən məlumatları təqdim edir. [2, 5] Mövzunun əhəmiyyəti isə bankın iqtisadiyyatdakı rolü, biznes sahələri üçün tətbiq olunan xidmətlər və bankın müştərilərinə təklif etdiyi fərqli imkanlar kimi məsələləri özündə əks etdirir.

Kapital Bank ASC-nin kapital ehtiyatlarının strukturu, bankın risk profilinə, mövcud vəziyyətinə və müştəri tələblərinə əsaslanır. Mərkəzi prinsiplər bunlardır:

- Risklərə cavab - Daxili və əməliyyat riskləri, kredit riskləri və digər risklər üçün əhəmiyyətli olan ehtiyatlar
- Qanunvericilik tələblərinə uyğunluq - Müstəqil regulator tələblərinə uyğun olmaq üçün lazım olan ehtiyatların təyin edilməsi
- Müştəri tələbləri - Müştəri tələblərini və nailiyyətlərini nəzərə alaraq, əməliyyatlarına və bank xidmətlərinə nailiyyətli şəkildə cavab verə biləcək qədər kapital ehtiyatları [4, 2]

Kapital Bank ASC-nin kapital ehtiyatları, risklərin və əməliyyatların idarə edilməsində kritik bir rol oynayır. Belə ki, kapital ehtiyatları, müxtəlif risklərin (kredit, likvidlik, təhlükəsizlik və s.) yaradılmasına qarşı təhlükəsizlik təmin edir. [3]

Bankın əsas fəaliyyət sahələri aşağıdakılardır:

- Əsas bank fəaliyyəti - Kapital Bank, əsas bank xidmətləri təklif edir və müştərilərinin günlük maliyyə tələblərini qarşılıyor. Bu, kart xidmətləri, kredit və depozitlər, əmanətlər və kredit kartları kimi sahələri əhatə edir.
- Korporativ bankçılıq - Kapital Bank, korporativ müştərilərinə bank xidmətləri təklif edir və onların biznes fəaliyyətlərini dəstəkləyir. Bu, kreditlər, biznes kredit kartları, elektron ödəniş xidmətləri və valyuta əməliyyatları kimi sahələri əhatə edir.
  - Ticarət bankçılığı - Kapital Bank, ticarət və sahibkarlıq sektorlarına xüsusi bank xidmətləri təklif edir. Bu, sahibkarlar üçün kreditlər, ticarət və investisiya kreditləri, ödənişlər və digər ticarət fəaliyyətləri üçün təchizat və bank xidmətlərini özündə birləşdirir.
  - Elektron bankçılıq - Kapital Bank, müştərilərinin müxtəlif elektron platformalardan bank xidmətlərindən istifadə etməsini təmin edir. Bu, onlayn bankçılıq, mobil bankçılıq və ATM-lərdən istifadə kimi texnologiyalardan yararlanmayı əhatə edir. [6]

Kapital Bank ASC-nin kapital ehtiyatları, bankın ümum maliyyə sağlamlığını və dayanıqlılığını təmin etmək üçün müxtəlif sahələrdən təşkil olunur. [6] Əsas sahələr bunlardır:

1. Qanunvericilik tələbləri
2. Risklərin idarə edilməsi
3. Əməliyyat riskləri
4. Təhlükəsizlik ehtiyatları

Bankın kapital ehtiyatlarının audit prosesi, maliyyə və audit prinsiplərinə əsaslanan təhlükəsiz və obyektiv bir qiymətləndirməni təmin etmək

üçün əhəmiyyətli bir mərhələdir. Bu proses geniş və təfərrüatlıdır və aşağıdakı mərhələlərdən ibarət olur:

– Əvvəlki təyinatlar və plana hazırlıq: Audit prosesi əvvəlcədən təyin olunan məqsəd və hədəflərə əsaslanan bir audit planı hazırlanır. Bu plan, təyinatların müvafiq olaraq yerinə yetirilməsini təmin etmək üçün müstəqil auditçilər tərəfindən müəyyən edilir.

– Əməliyyatların rəhbərliyi: Audit müstəqil auditçilər tərəfindən icra olunsa da, bankın iç auditorları və ya müstəqil audit şirkətləri tərəfindən aparılabilir.

Əməliyyatlar geniş bir əhəmiyyətə malik olduğu üçün, müstəqil auditorlar tərəfindən nəzarət olunan audit əməliyyatları müstəqil və obyektiv bir nəticə təmin edir.

– Əməliyyatların icra edilməsi: Audit prosesi zamanı, auditorlar müvafiq bank əməliyyatlarını yerinə yetirir və bu əməliyyatların kapital ehtiyatları ilə uyğunluğunu və təhlükəsizliyini qiymətləndirir. [4, 2]

– Məlumat toplanması və təhlili: Audit prosesi çərçivəsində auditorlar, müvafiq məlumatları toplayır və təhlil edir. Bu, bankın maliyyə hesabatları, risklər, əməliyyatlar və kapital ehtiyatları ilə bağlı müxtəlif məlumatları əhatə edir.

– Yekun nəticələrin yayılması: Audit prosesi tamamlandıqdan sonra, auditorlar əldə etdikləri məlumatları birləşdirir və yekun audit nəticələrini tərtib edir. Bu nəticələr, bankın kapital ehtiyatları, əməliyyatları və risklərinin audit prosesinə uyğunluğunu əks etdirir.

– Müstəqil şirkətlər tərəfindən audit: Bir çox bank, müstəqil audit şirkətlərinin xidmətlərindən istifadə edir. Bu şirkətlər auditorların müstəqil və obyektiv olmasını təmin edir və auditorlar müstəqil audit prosesini rəhbərlik edir.

– Audit komitəsi tərəfindən audit: Bankın audit komitəsi, iç auditorlar və ya müstəqil audit şirkətləri vasitəsilə audit prosesini icra edə bilər. Audit komitəsi, bankın icmal audit strategiyasını müəyyənləşdirir və audit prosesinin dəqiq təşkilatını nəzərə alır. Kapital Bank, öz kapital ehtiyatlarını qiymətləndirmək üçün müxtəlif tədbirlər və metodologiyalardan istifadə edir. [3]

Beləliklə də demək olar ki, Kapital Bank ASC-nin kapital ehtiyatlarının uçotu və audit nəticələri müstəqil audit şirkətləri və ya audit komitəsi tərəfindən aparıla bilər.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI

1. “Mərkəzi Bank” haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu 10 dekabr 2004 – ci il
2. “Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu 16 yanvar 2004-ci il
3. «Müəssisənin uçot siyaseti haqqında Əsasnamə»
4. “Ehtiyatlar üzrə” Kommersiya Təşkilatları üçün 8 sayılı Milli Mühasibat uçotu standartlarının tətəbiqi üzrə şərhlər və tövsiyələr. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2009-cu il 13 yanvar tarixli İ-08 nömrəli əmri
5. <https://www.cbar.az>
6. <https://kapitalbank.az>

S.Dadashova

ASSESSMENT OF ACCOUNTING AND AUDITING OF CAPITAL RESERVES IN KAPITAL BANK OJSC

Summary

Assessment of the state of accounting and auditing of capital reserves in Kapital Bank OJSC is an important stage that ensures the bank effectively manages its financial processes and security structures. Within the framework of the audit process, a detailed examination of the bank's operations, risks, and financial statements, assessment of the effectiveness of internal control structures, and compliance with security standards, are followed by additions and recommendations to ensure the bank's financial stability and responsibility to customers.

This process helps the bank to increase its achievements, reduce its risks and achieve better customer service.

Keywords: Kapital Bank OJSC, Reserves, Accounting, Audit

С.Дадашова

**ОЦЕНКА УЧЕТА И АУДИТА РЕЗЕРВНОГО
КАПИТАЛА В ОАО «КАПИТАЛ БАНК»**

Резюме

Оценка состояния учета и аудита резервного капитала в ОАО «Капитал Банк» является важным этапом, обеспечивающим эффективное управление банком своими финансовыми процессами и структурами безопасности. В рамках аудиторского процесса проводится детальная проверка операций, рисков и финансовой отчетности банка, оценка эффективности структур внутреннего контроля и соблюдения стандартов безопасности, сопровождаются дополнениями и рекомендациями по обеспечению финансовой устойчивости и финансовой устойчивости банка. ответственность перед клиентами.

Этот процесс помогает банку повысить свои достижения, снизить риски и улучшить обслуживание клиентов.

Ключевые слова: Капитал Банк, Резервы, Бухгалтерский учет, Аудит

Redaksiyaya daxil olma tarixi: 09.01.2024

Çapa qəbul olunma tarixi: 03.02.2024

**Rəyçi: i.e.d.Prof., İ.M.Abbasov
tərəfindən çapa tövsiyə olunmuşdur.**